

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріюглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Добридень О.В., Колдунов Я.В.</i> ДУХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА КОМПОНЕНТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	45
<i>Дружкін М.В.</i> ПЕРЕТИН МЕЖ: ЕТИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ РАМКИ КІБОРГІЗАЦІЇ ТА ГЕНЕТИЧНОГО ДИЗАЙНУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	46
<i>Іванькова Н.А.</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НОВА ПАРАДИГМА ОСВІТИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	47
<i>Коваленко В.А.</i> СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: МІЖ ПРОГРЕСОМ І ЕТИКОЮ.....	48
<i>Лісунов М.С.</i> ТРАНСГУМАНІЗМ ТА БІОЕТИКА – СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПОГЛЯДИ НА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛЮДИНИ.....	49
<i>Лісунова Т.О.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В РАМКАХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ.....	51
<i>Моргунцов В.О.</i> ТРАНСГУМАНІЗМ ТА МОРАЛЬНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВИКЛИКИ.....	53
<i>Недельська С.М., Лямцева О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО СТАНУ ДІТЕЙ З БРОНХІАЛЬНОЮ АСТМОЮ: ПОГЛЯД ДИТЯЧОГО АЛЕРГОЛОГА З ФІЛОСОФСЬКОЇ ПЕРСПЕКТИВИ.....	54
<i>Олексенко Р.І.</i> СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ФІЛОСОФІЇ ЦИФРОВОЇ МЕДИЦИНИ У КОНТЕКСТІ НОВИХ ВИКЛИКІВ І МОЖЛИВОСТЕЙ.....	55
<i>Поцулко О.А., Чабаненко М.Ю.</i> ПРОРИВ У МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ ЧЕРЕЗ... ПИТАННЯ ФІЛОСОФІЇ	57
<i>Поцулко О.А., Опанасевич Т.С.</i> АПІРІОРНІ ОСНОВИ АПОСТЕРІОРНИХ НАУК (НА ПРИКЛАДІ БІОЛОГІЇ, МЕДИЦИНИ ТА ЕКОНОМІКИ)	62
<i>Поцулко О.А.</i> МЕДИЦИНА 4П ЯК ФЕНОМЕН НАДІЇ	61
<i>Рижов О.А.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ДОСВІДУ ЛІКАРЯ З СИСТЕМОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ – ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО БРЕНДУ УНІВЕРСИТЕТУ.....	63
<i>Серіков К.В.</i> ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВОЇ РЕАНІМАЦІЇ.....	65
<i>Спиця Н.В., Гула І. Д.</i> МЕДИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА ПОВНОЦІННОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	68
<i>Утюж І.Г., Робота Д.В.</i> ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ.....	69
<i>Шубін В.О.</i> СОВІСТЬ, ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ.....	71
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІОЕТИКИ	
<i>Томаревська О.С., Елланська Н.Г., Бондаренко О.М., Чивільова Л.М., Поляков О.А.</i> ІНКЛЮЗІЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВА ГЕРОНТОЛОГІЧНОЇ ІНТЕГРАТИВНОСТІ СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДБУДОВУВАННЯ КРАЇНИ.....	72

децентралізація дизайну досліджень здано значно підвищити показник об'єктивності, але, тим не менш, згадуючи фундаментальне розташування емоційного компоненту, не важко усвідомити, що якісно результати будуть викривлені в будь-якому випадку.

Отже, зважаючи на саму сутність емоційного забарвлення подій можна повністю виключити порівняльну характеристику об'єктивності різних методів досліджень і, відкинувши усі досягнення деонтологів, засновані на них, поставити очевидне запитання: чим є власне та деонтологія, яку ми бачимо: вершиною раціоналізації чи насправді викривленим рядом маніпуляцій сприйняття людьми подій в конкретний час і в конкретних обставинах?

Список використаних джерел

1. Greene, J. D. 2014. Beyond Point-and-Shoot Morality: Why Cognitive (Neuro) Science Matters for Ethics. *Ethics* 124(4), 695-726.
2. Greene, J., D. 2008. The secret joke of Kant's soul. In Sinnott-Armstrong W. (ed.), *Moral psychology: Vol. 3. The neuroscience of morality*. Cambridge, MA: MIT Press.
3. Greene, J. D., Sommerville, R. B., Nystrom, L. E., Darley, J. M., and Cohen, J. D. 2001. An fMRI investigation of emotional engagement in moral judgment. *Science* 293(5537), 2105-2108.
4. Greene, J. D., Nystrom, L. E., Engell, A. D., Darley, J. M., and Cohen, J. D. 2004. The neural bases of cognitive conflict and control in moral judgment. *Neuron* 44(2), 389-400.
5. Tversky, A., & Kahneman, D. (1974). Judgment under uncertainty: Heuristics and biases. *Science* 185(4157), 1124-1131.
6. Hirstein, W. 2005. *Brain fiction: Self-deception and the riddle of confabulation*. MIT Press.
7. Greene, J. D., Morelli, S. A., Lowenberg, K., Nystrom, L. E., and Cohen, J. D. (2008). Cognitive load selectively interferes with utilitarian moral judgment. *Cognition*, 107(3), 1144-1154.

ФІЛОСОФІЯ ПСИХОСОМАТИКИ: ВЗАЄМОДІЯ МІЖ ПСИХІКОЮ ТА ФІЗІОЛОГІЄЮ В КОНТЕКСТІ МЕДИЦИНИ

*Діденко Едуард Вікторович
аспірант кафедри госпітальної хірургії
Науковий керівник - Утюж Ірина Геннадіївна, д.філос.н.,
професор, зав.кафедри суспільний дисциплін,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Актуальність

Психосоматика бере свій початок від грецьких слів "psyche" (душа) і "soma" (тіло), що свідчить про необхідність розглядати людину як цілісну систему. Основна ідея полягає в тому, що психічний стан і фізичне здоров'я взаємопов'язані та можуть взаємно впливати одне на одного.

Психосоматика не обмежується виключно лікарським підходом. Теоретичне розуміння психосоматики охоплює багато аспектів, включаючи психологію, фізіологію, філософію, та соціальні науки. Важливо враховувати, що психосоматика не зводиться лише до пошуку психічних причин фізичних захворювань, але й вивчає взаємовідносини між психікою та фізіологією.

Основна частина

Історія психосоматики має давні коріння, починаючи з робіт стародавніх філософів, таких як Гіппократ та Гален. Проте, сучасне визначення та розвиток цієї галузі пов'язані з ХХ століттям. У цей період виникли нові школи, зокрема психоаналітична школа Зигмунда Фрейда, яка надала вагомий внесок у розуміння взаємозв'язку між психікою та фізичним станом.

На початку ХХ століття вчені, такі як Ганс Сельє та Франц Александер, вивчали реакції організму на стрес, що дало поштовх для подальших досліджень у галузі психосоматики. Вони підкреслили важливість розуміння впливу психічних факторів на фізичне здоров'я.

Філософія грає ключову роль у розумінні психосоматики. Діалектичний підхід до проблеми взаємодії психіки та тіла виступає як основа для розвитку цієї галузі. Філософія надає теоретичний фундамент та методологічні інструменти для вивчення людини як цілісної системи. Важливо враховувати психосоматику як інтегровану галузь, де об'єднуються філософія та медицина. Це дозволяє краще розуміти не лише причини захворювань, але і знаходити ефективні методи лікування, враховуючи психічні аспекти пацієнта.

Філософія відіграє ключову роль у формуванні та розумінні концепцій психосоматики. Діалектичний підхід, що базується на взаємодії протилежностей, стає фундаментальним для

розуміння взаємозв'язку між психікою та фізіологією. Філософія вказує на те, що людина не може бути розглянута як просто сукупність ментальних та фізичних процесів, але повинна розглядатися як цілісна система.

Сучасність принесла розмаїття концепцій, які виходять за рамки класичних уявлень. Інтегративний підхід до медичного вивчення психосоматики розглядає пацієнта як унікальну систему, де психічні та фізіологічні аспекти взаємодіють та впливають одне на одного. Нові дослідження спрямовані на розкриття більш глибоких механізмів цієї взаємодії.

Однією з важливих концепцій є біопсихосоціальний підхід, який розглядає пацієнта в контексті його фізіологічних, психологічних та соціокультурних аспектів. Цей підхід враховує, як соціальні та культурні фактори можуть впливати на фізіологічні процеси та на зворотні взаємодії між психікою та фізіологією.

Сучасна психосоматика також використовує дослідження нейро-біологічного напрямку. Дослідження взаємодії мозку та інших органів дозволяють краще розуміти, які механізми визначають вплив психічних станів на фізичне здоров'я.

Ефект плацебо визначається як покращення стану пацієнта після отримання обраних бездієвих засобів, які виглядають як ліки. Це явище стає невід'ємною частиною клінічних випробувань та лікувальних практик. Медичне спільнота визнає, що ефект плацебо може мати величезний вплив на психосоматичне здоров'я та реакції організму на лікування.

З філософської точки зору, ефект плацебо викликає ряд запитань щодо природи віри та впливу психічних уявлень на фізичне тіло. Спостереження ефекту плацебо може підштовхнути нас до обговорення ролі віри в процесі лікування. Як віру в ефективність засобу можна взагалі оцінити? Як ця віра впливає на активність мозку та роботу органів?

З погляду медицини, ефект плацебо часто розглядається як небажаний фактор, що впливає на результати клінічних досліджень. Однак, докладні дослідження показують, що врахування цього ефекту може відкрити нові можливості для покращення ефективності лікування. Наприклад, якщо пацієнти вірять у важливість та ефективність лікування, це може сприяти активації внутрішніх ресурсів організму для самолікування.

В контексті психосоматики, ефект плацебо може бути визначено як прояв психосоматичної взаємодії, де психічний стан пацієнта впливає на фізичні процеси в організмі. Важливо розуміти, як емоції, віра та очікування можуть формувати психосоматичні реакції та визначати результати лікування.

Висновки

Медичний аспект розглядає психосоматику як важливу складову сучасної медицини. Дослідження психосоматичних розладів, їх вплив на фізичне здоров'я, а також розглядання питань лікування з позиції об'єднуючого підходу стають ключовими висновками цієї роботи.

Філософія та медицина взаємодіють, створюючи теоретичний фундамент та практичні підходи для вивчення людського організму та його функціонування в умовах сучасного світу. Це взаємодія розширює наше уявлення про природу хвороб, лікування та процес взаємодії розуму та тіла.

В цілому, взаємозв'язок психосоматики у контексті філософії та медицини є важливою темою для подальших досліджень та розвитку обох галузей. Зрозуміння цього взаємозв'язку дозволяє не лише більше знаходити профілактичні та лікувальні методи, але і розкривати нові аспекти самої природи людської існування.

Список використаних джерел

1. Hall, N. M., Gjelsvik, B., & Brown, L. (2019). Integrative Approaches to Psychosomatic Medicine: A Narrative Review. *Psychosomatics*, 60(3), 211–221;
2. Rief, W., Broadbent, E., & Kaptchuk, T. J. (2018). Emotion and the Unseen: Challenges of Psychosomatic Medicine in the 21st Century. *Psychosomatic Medicine*, 80(6), 470–474.
3. Koch, S., Quinlan, D. M., & Rief, W. (2019). A Literature Review of Representational Change in Psychotherapy: An Embodied Perspective. *Frontiers in Psychology*, 10, 386.
4. Grossman, P., & Van Dam, N. T. (2017). Mindfulness, by any other name...: Trials and tribulations of sati in western psychology and science. *Contemporary Buddhism*, 12(1), 222–239.
5. Henningsen, P., Zimmermann, T., & Sattel, H. (2018). Medically unexplained physical symptoms, anxiety, and depression: A meta-analytic review. *Psychosomatic Medicine*, 80(5), 426–435.